

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobce: **A. A.**, zast. Mgr. Ing. Janem Procházkou, LL.M. eur., advokátem, se sídlem Karolinská 2, Praha 8, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Ústeckého kraje**, se sídlem Masarykova 27, Ústí nad Labem, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. 10. 2015, č. j. 42 A 25/2015 - 36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Předcházející řízení a obsah kasační stížnosti

[1] Rozhodnutím ze dne 11. 9. 2015, č. j. KRPU-196597-15/ČJ-2015-040022-ZZ-SV, (dále též „napadené rozhodnutí“), žalovaný rozhodl o zajištění žalobce podle ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů v platném znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), přičemž dobu zajištění stanovil na 60 dnů ode dne omezení osobní svobody. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný uvedl, že dne 10. 9. 2015 hlídka policie zkontrolovala osobní vozidlo jedoucí na dálnici D8 ve směru z České republiky do Spolkové republiky Německo, v němž cestoval žalobce, který nebyl schopen prokázat svoji totožnost. Proto byl žalobce zajištěn a eskortován na oddělení pobytové kontroly. Následujícího dne podal žalobce vysvětlení, v němž uvedl, že je irácké národnosti, státním příslušníkem Iráku. Jako místo trvalého pobytu označil Hay Al-Ziraa Basra v jižní části Iráku. Dále se vyjádřil ke svému vstupu a pobytu na území České republiky. Na základě zjištěných skutečností bylo s žalobcem zahájeno správní řízení ve věci správního

vyhoštění, neboť žalovaný z jednání žalobce dovedl existenci nebezpečí, že zmaří výkon rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalobce do protokolu o vyjádření uvedl, že z domovského státu Irák odcestoval na počátku měsíce září 2015 do Turecka, odkud následně jel člunem do Řecka, pak šel pěšky přes Makedonii, Srbsko, Maďarsko. V Maďarsku sehnal řidiče, který jej odvezl na státní hranici s Rakouskem, po jejímž překročení byl nakrátko zadržen tamní policií. Po svém propuštění zajistil ve Vídni dalšího řidiče osobního vozidla, který mu slíbil, že jej zaveze do Švédska. Cílem cesty žalobce bylo Finsko, kde chtěl požádat o azyl. Na území České republiky ani Evropské unie nemá žalobce žádné ekonomické, kulturní a sociální vazby, ani příbuzné. V návratu do domovského státu mu brání jeho strach z milicí; je totiž sunnita a šíitské milice sunnity pronásledují. Finančními prostředky nutnými k dalšímu pobytu na území České republiky žalobce dle svého vyjádření nedisponuje.

[2] Žalovaný proto uzavřel, že žalobce pobývá na území České republiky bez platného cestovního dokladu, víza či oprávnění k pobytu, čímž prokazatelně porušuje právní předpisy České republiky. Neskýtá tudíž záruku, že bude plnit povinnosti uložené správním orgánem, čímž naplnil podmínky ustanovení § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Z jednání žalobce je zřejmé, že existuje nebezpečí, že zmaří výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, neboť vědomě cestoval bez platného cestovního dokladu a víza. Ochranu ve formě mezinárodní ochrany požaduje pouze po Finsku, úplně pomíjí ostatní bezpečné státy Evropské unie. Z jeho jednání je žalovanému zřejmé, že nehodlá respektovat a podrobit se právnímu opatření vydanému správním orgánem, tedy správnímu vyhoštění s povinností opustit území České republiky a se zákazem vstupu a pobytu na území členských států Evropské unie. Žalovaný proto přistoupil k zajištění cizince, neboť z prokázaného jednání by mírnější donucovací opatření nebyla účinná a uložení zvláštních opatření za účelem vycestování je nedostačující. K neuložení zvláštních opatření dle § 123b zákona o pobytu cizinců přistoupil žalovaný z toho důvodu, že žalobce senacházel na území České republiky bez platného cestovního dokladu a bez víza, přičemž žalobce nepředložil žádný doklad totožnosti. Žalovaný přitom nemohl připustit, aby se na území České republiky svévolně pohybovaly osoby, které by v případě ukrytí správní orgán nemohl dohledat. Zdůraznil, že se zatím nepodařilo ověřit žalobcovu totožnost. Uložení zvláštních opatření za účelem vycestování podle § 123b citovaného předpisu vyhodnotil žalovaný za daného stavu jako neúčelné, neboť cizincova důvěryhodnost je oslabena a jeho jednání vzbuzuje důvodnou obavu, že se na území České republiky bude skrývat, nebude spolupracovat se správním orgánem a bude mařit výkon úředního rozhodnutí.

[3] Lhůta zajištění byla stanovena s přihlédnutím k předpokládané složitosti přípravy výkonu správního vyhoštění. Správní orgán totiž bude muset zajistit náhradní cestovní doklad žalobci, přičemž obvykle jeho obstarání trvá 40 až 60 dnů. Při stanovení doby trvání zajištění žalovaný přihlédl k době, která je nutná k zabezpečení přepravních dokladů, k nutnosti zajištění letenky nebo vyjednání průvozu cizince přes jiné státy Evropské unie a k požadavku na komunikaci s domovským státem cizince o jeho zpětvzetí. Z běžné praxe je přitom žalovanému známo, že v případě cizince existuje reálný předpoklad realizace výkonu jeho vyhoštění z území členských států Evropské unie, a to ve stanovené době trvání zajištění, neboť v daném případě neexistuje překážka trvalejší povahy, která by zabráňovala žalobce vyhostit. Žalovaný nezjistil jakékoli překážky pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění a k následnému vycestování žalobce z území České republiky. Veškeré nashromážděné materiály, které si správní orgán z moci úřední opatřil, nenasvědčují tomu, že výkon rozhodnutí nebude moci být realizován.

[4] Žalobce proti napadenému rozhodnutí brojil žalobou ze dne 12. 10. 2015, v níž tvrdil, že žalovaný porušil Evropskou úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod ve spojení s čl. 13 odst. 4 návratové směrnice. Poukázal na to, že dosud neměl efektivní možnost požádat

pokračování

o soudní přezkum svého zajištění. Vyslovil přesvědčení, že s ohledem na počet cizinců v zařízení Bělá-Jezová nemá každý z nich možnost využít právo na bezplatné poskytnutí potřebné právní pomoci prostřednictvím nevládních organizací. Žalobce dále vytýkal žalovanému, že mu po dlouhou dobu neumožnil kontakt s právníkem a že jej drží v sektoru F uvedeného zařízení v provizorních buňkách. Teprve až na základě návštěvy zástupců Veřejného ochránce práv se mohl žalobce spojit s Asociací pro právní otázky imigrace, jejímž prostřednictvím těsně před uplynutím lhůty mohl podat řádnou žalobu. Jelikož však nebyl schopen téměř 30 dnů realizovat své právo na soudní přezkum zajištění, je nutné podle jeho názoru považovat zbavení jeho osobní svobody od počátku za nezákonné. Vytýkal žalovanému, že se nedostatečně vyrovnal s otázkou reálného předpokladu jeho vyhoštění, neboť přehlédl konflikt mezi iráckou armádou a jednotkami tzv. Islámského státu, a nezohlednil ani to, že žalobce nedisponuje cestovním dokladem. Především namítal, že napadené rozhodnutí je v tomto ohledu nepřezkoumatelné, a tudíž nezákonné, neboť žalovaný se s touto otázkou náležitě nevypořádal, ačkoliv podle čl. 15 odst. 4 návratové směrnice jde o nezbytnou podmínku vydání rozhodnutí o zajištění cizince. Podle uvedené směrnice totiž platí, že ... „*ukáže-li se, že reálný předpoklad pro vyhoštění přestal z právních či jiných důvodů existovat, ztrácí zajištění své odůvodnění a dotčená osoba musí být bezodkladně propuštěna.*“ Stejný požadavek vyplývá ostatně i z čl. 5 odst. 1 Evropské úmluvy, jakož i z rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva. Zdůvodnění existence reálného předpokladu pro vyhoštění je přitom úzce svázáno s odůvodněním doby, po kterou má být cizinec zajištěn, neboť platí, že zajištění cizince má být stanoveno na přesně takovou dobu, ve vztahu k níž existuje reálný předpoklad, že cizinec bude během této doby vyhoštěn. Žalobce dále namítal, že zbavení jeho osobní svobody je neslučitelné s Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod i s ohledem na nedostatečné materiální podmínky v zařízení pro zajištění cizinců. Stěžoval si na nedostatek prostoru, který mohou obývat jednotliví cizinci, na charakter prostředí, které připomíná vězení, na nedostatek přístupu k právní pomoci, na nedostupnost zdravotní péče, na nedostatek volnočasových aktivit, na nedostupnost a nepřiměřenost stravy a na nekvalifikovanost personálu zařízení. Navrhoval, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný se k žalobě vyjádřil v podání ze dne 15. 10. 2015, v němž poukázal na to, že napadené rozhodnutí převzal žalobce za přítomnosti tlumočnicka do jazyka, kterému žalobce rozumí, přičemž napadené rozhodnutí mu bylo celé řádně přetlumočeno. Byl rovněž řádně informován o možnosti podat žalobu. Tvzení žalobce o tom, že nezná obsah napadeného rozhodnutí, je proto dle žalovaného nepravdivé. Žalovaný připustil, že v zařízení pro zajištění cizinců panují z důvodu nárůstu zajištěných osob jistá provizoria, avšak trval na tom, že cizincům nejsou upírána jejich práva. Pokud by v tomto zařízení došlo k tak závažným porušením zákona, jak tvrdí žalobce, jistě by došlo k nápravě na základě návštěv veřejného ochránce práv. Obsah správních rozhodnutí je vždy cizinci poskytnut a přetlumočen, není tedy dle žalovaného možné, aby žalobce nevěděl o obsahu napadeného rozhodnutí, o čemž koneckonců svědčí jeho podpis na napadeném rozhodnutí. Žalovaný trval na tom, že se dostatečným způsobem zabýval otázkou reálného předpokladu realizace správního vyhoštění do země původu žalobce. Nejistil přitom, že by zde byla překážka trvalejší povahy, která by zabraňovala vyhoštění žalobce z území členských států Evropské unie. Žalovaný byl ostatně v této otázce vázán příslušným stanoviskem Ministerstva vnitra, které si pro tyto účely řádně obstaral. Žalobce se k těmto podkladům odmítl vyjádřit. K vlastním podmínkám zajištění žalovaný uvedl, že podmínky v zařízení odpovídaly mimořádnosti situace z důvodu reakce na migrační vlnu. Žalovaný v neposlední řadě zdůraznil, že rozhoduje pouze o zajištění cizince, nemůže však ovlivnit, do kterého z dostupných zařízení bude cizinec umístěn, natož do jaké jeho části. Žalovaný proto navrhoval, aby krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

[6] Krajský soud v Ústí nad Labem rozsudkem ze dne 26. 10. 2015, č. j. 42 A 25/2015 - 36, žalobu jako nedůvodnou zamítl. V odůvodnění zdůraznil, že předmětem řízení učinil žalobce napadené rozhodnutí o zajištění, soud se proto nemohl zabývat podmínkami, za nichž bylo zajištění realizováno. Soud se tudíž mohl věcně vypořádat pouze s těmi námitkami, které atakují nezákonnost napadeného rozhodnutí o zajištění cizince. Krajský soud přitom nezjistil, že by napadené rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné z toho důvodu, že by se nezabývalo otázkou reálnosti samotného vyhoštění, neboť příslušné úvahy jsou obsaženy na str. 4 napadeného rozhodnutí žalovaného. Krajský soud zdůraznil, že žalovaný správně vycházel ze závazného stanoviska Ministerstva vnitra, v němž je uvedeno, že v případě žalobce neexistují překážky vycestování do země původu. Žalovaný se podle soudu – s ohledem na své zkušenosti a praxi – zabýval i tím, v jak dlouhé době je realizovatelné vyhoštění žalobce do země původu. Vzhledem k okolnostem případu a nutným krokům k zajištění vyhoštění přitom žalovaný dospěl k závěru, že zajištění v délce 60 dnů bude adekvátní. S tímto závěrem se ztotožnil i krajský soud. K námitce žalobce ohledně nemožnosti vyhledat v zajišťovacím zařízení právní pomoc krajský soud uvedl, že ani tento žalobní bod nemůže podléhat soudnímu přezkumu, neboť předmětem řízení je pouze rozhodnutí o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění. Pokud by žalobci bylo skutečně bráněno v přístupu k právní pomoci ze strany správních orgánů, mohla by tato skutečnost být předmětem přezkumu v rámci žaloby proti nezákonnému zásahu. Pro úplnost soud ještě zdůraznil, že předmětná žaloba byla podána včas prostřednictvím právního zástupce, z čehož vyplývá, že žalobci byla evidentně poskytnuta právní pomoc tak, aby se mohl v zákonem stanoveném rozsahu a době domáhat ochrany svých práv. Pokud žalobce nyní tvrdí, že mu není znám obsah napadeného rozhodnutí, odkázal žalovaný na obsah správního spisu, podle něhož jedno vyhotovení napadeného rozhodnutí žalobce převzal, přičemž obsah rozhodnutí mu byl tlumočen do arabského jazyka příslušným tlumočnickem, s čímž žalobce souhlasil.

[7] Proti tomuto rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. 10. 2015, č. j. 42 A 25/2015 - 36, podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Za jednu ze základních otázek označil rozsah, v jakém je správní soud povinen přezkoumat zákonnost rozhodnutí o zajištění cizince za účelem vyhoštění. Postup, který pro řešení této otázky zvolil krajský soud, označil za nesprávný. Z Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod totiž vyplývá, že je povinností správního soudu zabývat se zákonností zbavení osobní svobody, tudíž i těmi námitkami, které se k realizaci zajištění vztahují, neboť se jedná o okolnost, pro kterou by bylo možné považovat zbavení osobní svobody za nezákonné. Trval na svém stanovisku, že soud musí přezkoumat, zda zajištění jednotlivce není svévolné. Žalovaný se měl spojit s Ministerstvem vnitra a zjistit, do kterého zařízení bude stěžovatel umístěn, tudíž mohl a měl se zabývat podmínkami zajištění. Stěžovatel rovněž setrval na námitce, že bylo povinností žalovaného podrobně zkoumat při vydání napadeného rozhodnutí, zda existuje reálný předpoklad, že cizinec může být do země svého původu v době trvání zajištění skutečně vyhoštěn. Správní orgán musí také odůvodnit i dobu trvání zajištění přezkoumatelným způsobem, tj. uvést jaké všechny úkony bude pravděpodobně nezbytné provést k přípravě realizace správního vyhoštění a též upřesnit svůj odhad (na základě zkušeností), jak dlouhou dobu potrvá provedení každého ze specifických úkonů (např. obvyklá doba komunikace se zastupitelským úřadem země původu cizince, doba potřebná pro poskytnutí právní pomoci). Tyto odhady musí správní orgán upřesnit s ohledem na individuální okolnosti případu. Pokud se krajský soud dovolává závazného stanoviska Ministerstva vnitra, jakožto reálného podkladu pro vyhoštění, pak není tento podklad dostačujícím, neboť stanovisko se zabývá pouze právními překážkami vycestování ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců, aniž by z něho bylo možno zjistit, zda existuje překážka faktická např. v podobě nespolečnosti země, kam má být cizinec vyhoštěn. Stěžovatel se přitom domnívá,

pokračování

že taková překážka v jeho případě existuje, neboť z údajů Ředitelství služby cizinecké policie vyplývá, že za období leden 2015 až září 2015 bylo občanům Iráku uloženo 23 správních vyhoštění, avšak ani jedno nebylo realizováno. Za takové situace se měl žalovaný zvláště zabývat tím, zda je vyhoštění stěžovatele do Iráku reálné. Navrhoval, proto aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[8] Žalovaný se ke kasační stížnosti vyjádřil v podání ze dne 26. 11. 2015, v němž podrobně popsal průběh správního řízení a důvody pro vydání napadeného rozhodnutí. Vysvětlil, že v době vydání napadeného rozhodnutí v čase vrcholu migrační krize nemohl být stěžovatel umístěn jinam, než do zařízení pro zajištění cizinců v Bělé Jezové. Žalovaný přitom nemohl ovlivnit, do kterého zařízení bude stěžovatel konkrétně umístěn, neboť rozhoduje pouze o zajištění cizince. K podmínkám panujícím v tomto zařízení žalovaný uvedl, že žádný z orgánů, které zařízení navštívily, nekonstatoval, že by byly zcela nevyhovující, zvláště když se v průběhu migrační vlny postupně odstraňovaly dílčí problémy tohoto zařízení. Právní pomoc byla stěžovateli zajištěna, o čemž svědčí i podání žaloby advokátem. Ze skutečnosti, že cizinci běžně podávají žaloby, lze dovodit, že cizincům je zajištěna právní pomoc. K možnosti realizace správního vyhoštění žalovaný uvedl, že v průběhu října 2015 došlo k 8 realizacím správního vyhoštění do Iráku, v současné době jsou naplánována další 4 uložena vyhoštění. Ohledně údajů obsažených ve statistice, jichž se dovolává stěžovatel, žalovaný vysvětlil, že pokud nebylo až do března 2015 vydáno žádné rozhodnutí o správním vyhoštění do Iráku, pak nemohlo být realizováno. V dalším čtvrtletí roku 2015 bylo rovněž uloženo minimum správních vyhoštění. Žalovaný v této souvislosti zdůraznil, že ze statistiky o správním vyhoštění nelze dovozovat, že dané vyhoštění bude nuceně realizováno, neboť cizinec může využít též dobrovolného návratu. Shrnuje, že v případě stěžovatele existuje reálný předpoklad správního vyhoštění do země původu, neboť nebyla zjištěna překážka trvalejší povahy, která by zabraňovala jej z území členských států Evropské unie vyhostit, a taktéž nebyly zjištěny jiné skutečnosti, pro které by nemohlo být vydáno rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalovaný proto navrhoval, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

II.

Posouzení kasační stížnosti

[9] Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem vzešel (ustanovení § 102 s. ř. s.), kasační stížnost je včasná (ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s.) a přípustná, neboť nejsou naplněny důvody podle ustanovení § 104 s. ř. s. způsobující její nepřípustnost.

[10] Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal nejen z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (tedy pro nesprávné právní posouzení věci), ale i podle písm. d) téhož ustanovení, neboť fakticky namítá rovněž nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu v té části, v níž se krajský soud odmítl zabývat některými jeho argumenty (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2004, č. j. 1 As 7/2004 - 47). Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené „*nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.*“ Nesprávné posouzení právní otázky v předcházejícím řízení spočívá v tom, že na správně zjištěný skutkový stav byl krajským soudem aplikován nesprávný právní názor. Podle písm. d) téhož ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené

„nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.“

[11] Po přezkoumání kasační stížnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[12] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou stěžovatele o nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Nepřezkoumatelnost je natolik závažnou vadou rozhodnutí krajského soudu, že se jí Nejvyšší správní soud musí zabývat i tehdy, pokud by ji stěžovatel nenamítal, tedy z úřední povinnosti (srov. § 109 odst. 4 s. ř. s.). Má-li rozhodnutí soudu projít testem přezkoumatelnosti, je třeba, aby se ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. jednalo o rozhodnutí srozumitelné, s uvedením dostatku důvodů podporujících výrok rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je dána především tehdy, opřel-li soud rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75), nebo pokud zcela opomenul vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 – 73, či rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 – 74). Za nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti; z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto; která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek); jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním; která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 – 130).

[13] V případě napadeného rozsudku se krajský soud nedopustil výše uvedené nesrozumitelnosti v podobě vnitřní rozpornosti výroku, nerozlišení výroku a odůvodnění, nezjistitelnosti jeho adresátů či nevhodné formulace, protože napadené rozhodnutí jasně a přehledně obsahuje všechny zákonem předepsané náležitosti. Ostatně samotný stěžovatel jeho obsahu porozuměl, přičemž s jeho závěry polemizuje v rozsáhlé kasační stížnosti. Nelze tudíž hovořit o tom, že by rozsudek krajského soudu byl nesrozumitelný. Skutečnost, že stěžovatel se závěry soudu nesouhlasí, nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku pro tvrzenou nesrozumitelnost.

[14] Pokud jde o nepřezkoumatelnost rozhodnutí krajského soudu pro nedostatek důvodů, pod tento termín spadají rovněž nedostatky důvodů skutkových. Bude se typicky jednat o případy, kdy soud opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem, anebo kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy v řízení byly provedeny.

[15] Ani v tomto směru nezjistil Nejvyšší správní soud žádné pochybení krajského soudu, neboť ten uvedl, z jakého důvodu nepovažuje napadené rozhodnutí za nezákonné. Krajský soud v Ústí nad Labem se v odůvodnění tohoto rozsudku řádně vyjádřil k zákonnosti napadeného rozhodnutí a správně též zjistil skutkový stav věci. Vyjádřil též svůj právní názor ohledně důvodnosti žaloby; z faktu, že nepřisvědčil argumentaci stěžovatele a že dospěl k závěrům, se kterými nesouhlasí, nelze dovozovat nepřezkoumatelnost rozsudku v důsledku nedostatku důvodů. Pokud stěžovatel vytýká krajskému soudu, že nepřezkoumal jeho žalobu v plném rozsahu, je nutné jej odkázat na odůvodnění rozsudku krajského soudu na str. 5 až 7, kde krajský soud vysvětlil, že se může zabývat pouze těmi žalobními body, které se vztahují k napadenému

pokračování

rozhodnutí o zajištění stěžovatele. Není tudíž důvodná námitka, že by se krajský soud opomněl vyjádřit ke všem žalobním bodům.

[16] Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že se mohl zabývat pouze námitkami, které se vztahovaly k napadenému rozhodnutí, tj. rozhodnutí o zajištění cizince, a to k datu jeho vydání. To vyplývá z ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s., podle kterého *„při přezkoumání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.“* Pokud stěžovatel podal žalobu pouze proti správnímu rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění, musel krajský soud postupovat podle ustanovení § 65 a násl. s. ř. s., a respektovat výše citované ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s., tedy zabývat se zákonností napadeného rozhodnutí podle skutkového a právního stavu ke dni jeho vydání.

[17] K témuž závěru ostatně dospěl i Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 3. 2012, č. j. 7 As 154/2011 – 56, podle kterého *„v rozhodnutí o zajištění orgán policie uvedl, že doba zajištění byla stanovena vzhledem ke skutečnosti, že stěžovatel nedisponuje cestovním dokladem a že realizace správního vyhoštění občana Islámského státu Afghánistán podléhá zvláštním administrativním podmínkám a je velice zdoluhavé. V době rozhodování o zajištění stěžovatel nebyl žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, protože o udělení mezinárodní ochrany požádal až dne 26. 7. 2011 v zařízení pro zajištění cizinců. Řízení o jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany může být relevantní v případě rozhodování o propuštění ze zajištění (§ 200o zákona o. s. ř.), či jeho prodloužení, nikoliv však při přezkoumání rozhodnutí o zajištění. S ohledem na ust. § 75 odst. 1 s. ř. s., podle něhož soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, je závěr městského soudu o zákonnosti rozhodnutí o správním vyhoštění správný. To, že se městský soud v napadeném rozsudku zabýval i žádostí stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany, nemá vliv na zákonnost jeho rozsudku.“*

[18] Pokud stěžovatel setrvává na přesvědčení, že vlastní realizace jeho zajištění je v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, musí zvolit příslušné prostředky právní obrany, nikoli žalobu proti rozhodnutí o zajištění cizince, která je z povahy věci omezena pouze na přezkum tohoto rozhodnutí k datu jeho vydání dle ustanovení § 75 s. ř. s. Nad rámec výše uvedeného se v otázce přístupu stěžovatele k právní pomoci Nejvyšší správní soud rovněž plně ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že pokud stěžovatel mohl řádně a včas prostřednictvím advokáta, tedy osoby práva znalé, poskytující právní služby dle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů, podat žalobu proti svému zajištění, nelze z logiky věci souhlasit s tvrzením, že by mu bylo toto právo odepráno. Obecná tvrzení stěžovatele o tom, že jiné osoby údajně nemají přístup k právní pomoci, nemůže založit důvodnost žaloby, resp. kasační stížnosti, protože tyto obecné a ničím nepodložené námitky se nevztahují k osobě stěžovatele a těmito skutečnostmi nemohlo dojít k zásahu do veřejných subjektivních práv stěžovatele.

[19] K věci samé pokládá Nejvyšší správní soud za potřebné uvést následující:

[20] Podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je policie oprávněna zajistit cizince staršího 15 let, jemuž bylo doručeno oznámení o zahájení řízení o správním vyhoštění anebo o jehož správním vyhoštění již bylo pravomocně rozhodnuto nebo mu byl uložen jiným členským státem Evropské unie zákaz vstupu platný pro území členských států Evropské unie a nepostačuje uložení zvláštního opatření za účelem vycestování, pokud je nebezpečí, že by cizinec mohl mařit nebo ztěžovat výkon rozhodnutí o správním vyhoštění.

[21] Podle § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *„[v]ycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního*

občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu brožilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jebož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“

[22] Podle § 179 odst. 2 téhož zákona, „[z]a vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání, c) vážné obrožování života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“

[23] Z provedené rekapitulace je zřejmé, že v posuzované věci se jedná především o posouzení zákonnosti rozhodnutí žalovaného o zajištění stěžovatele podle § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

[24] Nejvyšší správní soud při posouzení věci vycházel z judikatury zdejšího soudu, neboť otázkou, jaké podmínky musí být splněny, aby správní orgán mohl rozhodnout o zajištění cizince, se již zabýval rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 – 150, (publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS, dostupné také na www.nssoud.cz), v němž judikoval, že: I. *správní orgán má povinnost zabývat se v řízení o zajištění cizince podle § 124, § 124b nebo § 129 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, možnými překážkami správního vyhoštění, vycestování nebo předání tohoto cizince podle mezinárodní smlouvy v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo v řízení vyšly najevo. V takové situaci je povinen možné překážky před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince alespoň potenciálně možné. II. O zajištění cizince nelze rozhodnout, pokud zákonný účel omezení osobní svobody cizince nebude pravděpodobně možné uskutečnit. Správní orgán je naopak povinen v takovém případě cizince neprodleně propustit na svobodu.“*

[25] V odůvodnění tohoto usnesení vycházel rozšířený senát z toho, že „zajištění cizince znamená omezení, nebo dokonce, v závislosti na povaze, délce, důsledcích a způsobu zajištění, zňavení jeho osobní svobody; jedná se tedy o velmi citelný zásah do jednoho z nejvýznamnějších základních práv jednotlivce. Takový zásah může být přípustný jen za přísně vymezených podmínek definovaných nejen zákonem o pobytu cizinců, ale především ústavním pořádkem ČR. Podle čl. 8 odst. 1 Listiny základních práv a svobod je osobní svoboda zaručena. Podle čl. 8 odst. 2 věty první Listiny nesmí být nikdo zňaven svobody jinak než z důvodů a způsobem, který stanoví zákon. Podle čl. 5 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod má každý právo na svobodu a osobní bezpečnost. Nikdo nesmí být zňaven svobody kromě následujících případů, pokud se tak stane v souladu s řízením stanoveným zákonem: ...f) zákonné zatčení nebo jiné zňavení osobní svobody osoby, aby se zabránilo jejímu nepovolenému vstupu na území, nebo osoby, proti níž probíhá řízení o vyhoštění nebo vydání (srov. též čl. 9 odst. 1 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech a čl. 6 Listiny základních práv Evropské unie).

[26] *Všechny zmiňované právní dokumenty zdůrazňují zákaž svévolného zňavení či omezení osobní svobody. (...) Lze tedy dospět k závěru, že v případech, kdy bude již v době rozhodování správního orgánu o zajištění cizince zřejmé či pravděpodobné, že účel zajištění, tj. správní vyhoštění, vycestování nebo předání cizince, nebude moci být realizován, nebylo by možné zňavení či omezení osobní svobody cizince považovat za souladné s ústavním pořádkem, s mezinárodními závazky ČR v oblasti ochrany základních práv a podle současného právního stavu ani s citovanými ustanoveními návratové směrnice.*

[27] *Na straně druhé ovšem musí rozšířený senát přihlížet k tomu, že smyslem řízení o zajištění cizince není konečné posouzení otázky, zda má být tomuto cizinci uděleno správní vyhoštění nebo zda má být předán na základě mezinárodní smlouvy či má jinak nuceně vycestovat z území ČR, ale pouze vytvoření podmínek pro to,*

pokračování

aby tento hlavní účel mohl být realizován a nebyl předem zmařen tím, že se cizinec bude skrývat či se jinak vyhýbat realizaci případného správního vyhoštění, předání či vycestování z území ČR.

[28] *Rozšířený senát si je vědom rovněž toho, že časový prostor pro řízení o zajištění cizince je velmi omezený. (...) Lze tedy uzavřít, že správní orgán má povinnost se zabývat v řízení o zajištění cizince možnými překážkami správního vyhoštění, předání nebo vycestování tohoto cizince v případech, kdy jsou mu tyto překážky v době rozhodování o zajištění známy nebo kdy před rozhodnutím o zajištění cizince vyšly najevo. V takové situaci je správní orgán povinen možné překážky správního vyhoštění, předání nebo vycestování cizince před rozhodnutím o zajištění cizince předběžně posoudit a, jak již konstatoval první senát v citovaném rozsudku ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 12/2009 – 61, publikovaném pod č. 1850/2009 Sb. NSS, učinit si úsudek o tom, zda je správní vyhoštění, předání nebo vycestování cizince alespoň potenciálně možné.*

[29] *Taková úvaha správního orgánu tedy bude nezbytná např. v případě, kdy, jako v posuzované věci, budou správnímu orgánu již v době rozhodování o zajištění cizince známy skutečnosti, pro něž by důsledkem správního vyhoštění nebo i pouhého předání, resp. nuceného vycestování cizince mohl být nepřiměřený zásah do jeho soukromého nebo rodinného života.*

[30] *Rovněž v případě, kdy bude správnímu orgánu již před rozhodnutím o zajištění cizince zřejmé, že by zde mohly být dány důvody znemožňující vycestování cizince ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců, nebude oprávněn vydat rozhodnutí o zajištění cizince dříve, než si opatří závazné stanovisko Ministerstva vnitra k tomu, zda je vycestování cizince možné (ve vztahu ke správnímu vyhoštění viz § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Ministerstvo vnitra bude v tomto případě povinno vydat toto stanovisko neprodleně tak, aby bylo možné dodržet zmiňované zákonné lhůty pro rozhodnutí o zajištění cizince.“*

[31] *V rozsudku ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 236/2015 - 38, Nejvyšší správní soud vyslovil, že „důvody znemožňující vycestování uvedené v § 179 odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců odpovídají důvodům pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Znění tohoto ustanovení zákona o azylu pak v zásadě odpovídá znění čl. 15 písm. c) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011, o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále jen „nová kvalifikační směrnice“), jakož i znění téhož článku předcházející směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004, o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (dále jen „směrnice 2004/83/ES“). Tato směrnice byla účinná od 20. 10. 2004 a zrušena byla ke dni 21. 12. 2013, odkdy je třeba postupovat podle nové kvalifikační směrnice.*

[32] *S ohledem na uvedené je tedy rovněž v případě zajištění cizince nutné zohlednit judikaturu vztahující se k článku 15 písm. c) směrnice 2004/83/ES, který podle rozsudku Soudního dvora ze dne 30. 1. 2014 ve věci Aboubacar Diakité, C – 285/12, musí být vykládán v tom smyslu, že pro účely použití tohoto ustanovení je třeba mít za to, že existuje vnitrostátní ozbrojený konflikt, stojí-li řádná armáda státu proti jedné nebo několika ozbrojeným skupinám, nebo stojí-li proti sobě dvě nebo více ozbrojených skupin, aniž je nezbytné, aby tento konflikt mohl být kvalifikován jako ozbrojený konflikt, který nemá mezinárodní ráz, ve smyslu mezinárodního humanitárního práva a aniž jsou intenzita ozbrojených střetů, stupeň organizace proti sobě stojících ozbrojených sil nebo délka konfliktu posuzovány odděleně od míry násilí panujícího na dotyčném území. Z těchto závěrů lze s ohledem na shodnou právní úpravu vycházet i za účinnosti nové kvalifikační směrnice.*

[33] *Definice vážné újmy v čl. 15 písm. c) nové kvalifikační směrnice dále omezuje personální rozsah tohoto typu doplňkové ochrany tím, že hovoří o „vážném a individuálním ohrožení ... civilisty“: Znění § 14a odst. 2*

písm. c) zákona o azylu toto omezení personálního rozsahu čl. 15 písm. c) nové kvalifikační směrnice dosud neobsahovalo. Z důvodové zprávy k novele č. 165/2006 Sb., kterou měla být do českého právního řádu transponována mj. i směrnice 2004/83/ES, lze však dovodit, že cílem zákonodárce bylo „kopírovat“ čl. 15 písm. a) až c) směrnice 2004/83/ES do § 14a odst. 2 písm. a) až c) zákona o azylu a nad rámec této směrnice zakotvit pouze § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, což svědčí ve prospěch výkladu souladného s čl. 15 písm. c) směrnice 2004/83/ES a tedy rovněž souladného s čl. 15 písm. c) nové kvalifikační směrnice. Ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu je tedy nutné vykládat totožně s čl. 15 písm. c) kvalifikační směrnice, a to tak, že se vztahuje pouze na civilisty (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, publ. pod č. 1840/2009 Sb. NSS). Obdobný závěr platí rovněž pro § 179 odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců.

[34] *Pro existenci skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu a § 179 odst. 2 písm. c) zákona o pobytu cizinců podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. opět zejména rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, přijatý v návaznosti na rozsudek Soudního dvora ve věci Elgafaji, C-465/07) dále nestačí pouze reálná existence ozbrojeného konfliktu na území země původu žadatele, ale žadateli musí v důsledku takového konfliktu hrozit vážné a individuální obroženi života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného násilí. V situacích tzv. totálního konfliktu hrozí vážná újma v zásadě každému žadateli přicházejícímu z této země původu či postiženého regionu, neboť pouhá přítomnost na území této země nebo regionu jej vystavuje reálnému nebezpečí obroženi života a tělesné integrity. Pokud ozbrojený konflikt nemá charakter tzv. totálního konfliktu, musí žadatel „prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy ve smyslu čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (at' už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on.“ Kvalifikační směrnici se v citovaném rozsudku opět rozumí směrnice 2004/83/ES, ovšem závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, jsou s ohledem na shodnou právní úpravu aplikovatelné i za účinnosti nové kvalifikační směrnice.“*

[35] *Mezi účastníky řízení je nesporné, že v Iráku probíhá vnitrostátní konflikt s tzv. Islámským státem, situace je tudíž nepřehledná a vyhrocená. Takováto situace však nepanuje na celém území, a není tudíž natolik rozsáhlá, aby ji bylo možné označit za tzv. totální konflikt. Nelze proto vycházet z předpokladu, že vážná újma ve smyslu § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců hrozí každému cizinci přicházejícímu z této země původu, ale je třeba v každém jednotlivém případě zajištění cizince za účelem správního vyhoštění zohlednit, zda vážná újma ve smyslu cit. ustanovení zákona o pobytu cizinců je zřejmá a vyšla v řízení vyšla najevo, např. tím, že cizinec z této země prokáže nebo alespoň důvěryhodným způsobem uvede důvody nasvědčující tomu, že právě jemu hrozí vážná újma. V posuzované věci je však nutno zdůraznit, že stěžovatel je podle jeho prohlášení v Iráku hlášen k trvalému pobytu a naposledy zde také pobýval, ve městě Basra, nacházejícím se v jižní části Iráku, která není válečným konfliktem přímo zasažena tak, jako je tomu v části severní. Od místa konfliktu resp. části území ovládaného tzv. Islámským státem, je město Basra vzdáleno několik set kilometrů. Stěžovatel v průběhu správního řízení zmínil, že Irák opustil v důsledku tamního válečného konfliktu a dále ze strachu před šíitskými milicemi, neboť je sunnita, neuvedl však žádné konkrétní okolnosti nasvědčující tomu, že by právě jemu hrozila vážná újma ve smyslu § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců, neuvedl, že by bydlel v lokalitě, o které je obecně známo, že je přímo zasažena tamním válečným konfliktem, či je ovládána tzv. Islámským státem a z jakého důvodu či jakým způsobem je touto situací osobně zasažen tak, že by právě jemu hrozila vážná újma, na niž pamatuje výše již citované ustanovení zákona o pobytu cizinců. Takovéto skutečnosti stěžovatel navíc neuvedl ani v žalobě či v kasační stížnosti stejně jako neuvedl v žádném z těchto podání nic bližšího o svých obavách z chování šíitských milicí; o těchto obavách se již vůbec nezmínil. V řízení přitom nevyšly najevo*

pokračování

a žalovanému při vydání rozhodnutí nebyly známy žádné skutečnosti vylučující správní vyhoštění stěžovatele. Závěr žalovaného uvedený v odůvodnění jeho rozhodnutí (že jím zjištěné skutečnosti nenasvědčují jakékoliv překážce vydání rozhodnutí o správním vyhoštění a vycestování cizince z území České republiky a jiné skutečnosti, které by nasvědčovaly, že výkon správního vyhoštění nebude moci být realizován, doposud nebyly zjištěny) je proto zcela správný. Námitka stěžovatele o nepodloženosti úsudku žalovaného, že vyhoštění stěžovatele do Iráku nebrání některý z důvodů vylučujících vycestování uvedený v § 179 odst. 2 písm. b) či c) zákona o pobytu cizinců, je tudíž nedůvodná.

[36] Argumentaci stěžovatele, že existence reálného předpokladu pro vyhoštění představuje jednu z podmínek zajištění cizince za účelem správního vyhoštění lze v obecné rovině přisvědčit. Vždy je však třeba mít na zřeteli smysl řízení o zajištění cizince, jímž není konečné posouzení otázky, zda má být tomuto cizinci uděleno správní vyhoštění, ale pouze vytvoření podmínek pro to, aby tento hlavní účel mohl být realizován. Předmětem tohoto řízení je zajištění cizince, nikoli rozhodnutí o jeho správním vyhoštění. Zároveň je třeba zohlednit, že celkově může zajištění podle § 27 zákona o Policii ČR trvat nanejvýš 48 hodin od okamžiku omezení osobní svobody. Do té doby tedy musí být vydáno a cizinci doručeno rozhodnutí o jeho zajištění za účelem správního vyhoštění podle § 124 zákona o pobytu cizinců. Žalovaný tak má velmi krátký časový interval k tomu, aby učinil veškeré potřebné úkony a případně vydal rozhodnutí o zajištění za účelem správního vyhoštění. Možné překážky správního vyhoštění, proto musí být zřejmé a správní orgán se jimi při rozhodování o zajištění cizince za účelem správního vyhoštění zabývá a posuzuje je pouze předběžně a subsidiárně. V posuzované věci však žalovaný nezjistil a v řízení nevyšla najevo žádná skutečnost znemožňující realizaci správního vyhoštění stěžovatele.

[37] K výtkám stěžovatele, které se týkají této otázky, Nejvyšší správní soud uvádí, že dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu lze v zásadě cizince zajistit dle ustanovení § 124 zákona o pobytu cizinců jen tehdy, je-li výkon správního vyhoštění alespoň potenciálně možný (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 4. 2009, č. j. 1 As 12/2009 – 61, resp. též rozsudek ze dne 19. 1. 2011, č. j. 1 As 1/2011 – 80). Z toho však nelze dovozovat, že je nutné postavit najisto, že vyhoštění cizince zajišťovaného podle uvedeného ustanovení bude skutečně realizováno. Postačí závěr o potencialitě vyhoštění. Ostatně, jak již bylo jednou zdůrazněno, rozhodnutí o zajištění cizince je rozhodnutím přijímaným správním orgánem v časové tísní, striktní lhůty jsou od 1. 1. 2011 stanoveny také pro soudní přezkum takového rozhodnutí. Je tedy zřejmé, že ani správní orgán, ani soud nemají v těchto řízeních prostor k podrobnějšímu posouzení dané otázky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 1 As 72/2011 – 75).

[38] Zajištění je dle judikatury Evropského soudu pro lidská práva opodstatněné pouze tehdy, jestliže reálně směřuje k vyhoštění cizince. Vyhoštění musí být realizovatelné v rozumné době od zajištění (rozhodnutí velkého senátu ESLP ze dne 19. 2. 2009 ve věci *A. a další proti Velké Británii*, stížnost č. 3455/05, body 166 a 167, dále rozhodnutí ze dne 8. 1. 2010 ve věci *Mikolenko proti Estonsku*, stížnost č. 10664/05, body 63 – 65, rozhodnutí ze dne 27. 7. 2010 ve věci *Louled Massoud proti Maltě*, stížnost č. 24340/08, body 66 a 67; rozhodnutí jsou přístupná na <http://echr.coe.int>). Jakmile tedy vyjde najevo, že vyhoštění cizince nebude možné v rozumné době provést, je třeba jej ze zajištění propustit - srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 10. 2011, č. j. 1 As 93/2011 – 79, na nějž odkazoval stěžovatel již v žalobě.

[39] V posuzované věci Nejvyšší správní soud nezjistil, že by ze strany žalovaného došlo k excesu, tedy že by se délkou zajištění nezabýval nebo že by ji nevyhodnotil, případně

že by své úvahy blíže nevysvětlil. Žalovaný naopak korektně odkázal na to, že délka zajištění stěžovatele byla určena s ohledem na neexistenci cestovních dokladů stěžovatele, nutnost jejich opatření, na ověření jeho totožnosti a zkontaktování zastupitelského úřadu domovské země stěžovatele. Na těchto úvahách Nejvyšší správní soud neshledává ničeho nezákonného, nesprávného či neadekvátního.

[40] K námitce stěžovatele, že v průběhu roku 2015 nedošlo k faktické realizaci vyhoštění osob s iráckým státním občanstvím, a že tudíž není vyhoštění reálné ani v jeho případě, Nejvyšší správní soud odkazuje na vyjádření žalovaného obsažené v podání ze dne 26. 11. 2015, že ze samotného přehledu předloženého stěžovatelem nelze dospět k jednoznačnému závěru, že správní vyhoštění do Iráku se v poslední době nedaří. Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že na začátku tohoto období – přesněji řečeno v lednu až březnu 2015 – nedošlo k uložení správního vyhoštění osob s iráckým občanstvím. Pokud nebylo po určité době vydáno žádné rozhodnutí o správním vyhoštění, z logiky věci ani nemohlo být následně vykonáno. Ze samotného faktu, že teprve od druhého čtvrtletí roku 2015 správní orgány počaly ukládat vyhoštění osobám s iráckým občanstvím, které se dle vyjádření žalovaného začíná realizovat až v průběhu druhého pololetí roku 2015, ještě neznamená, že správní vyhoštění do této země není možné, neboť je vždy nutné přihlídnout k individuálním okolnostem případu, ze kterých by bylo zřejmé, proč dochází k časové prodlevě mezi zajištěním cizince a jeho vlastním vyhoštěním.

[41] K tomu je nutné nad rámec výše uvedeného připomenout, jak ostatně správně podotýká žalovaný, že ne každé rozhodnutí o správním vyhoštění musí být následně i nuceně vykonáno, neboť v mezidobí může dojít k řadě skutečností, které mohou tento výsledek v podobě repatriace cizince negativně ovlivnit. Judikatura Nejvyššího správního soudu nadto nepožaduje, aby bylo správním orgánem při vydání rozhodnutí o zajištění postaveno najisto, že vyhoštění takového cizince bude skutečně realizováno, nýbrž požaduje existenci reálného předpokladu výkonu správního vyhoštění – srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2013, č. j. 1 As 90/2011 - 124.

[42] Závěrem Nejvyšší správní soud shrnuje, že žalovaný ve svém rozhodnutí popsal dosavadní průběh řízení, způsob, jakým byl stěžovatel zajištěn a jak vstoupil na území ČR, kam směřoval, skutečnosti uvedené stěžovatelem v podaném vysvětlení, jednání stěžovatele vyhodnotil z hledisek relevantních pro výkon rozhodnutí o správním vyhoštění, uvedl, z jakých důvodů přistoupil k rozhodnutí o zajištění stěžovatele a odůvodnil délku zajištění, přičemž zohlednil aktuální situaci v Iráku. Rozhodnutí žalovaného tak obsahuje důvody výroku rozhodnutí, podklady pro jeho vydání a úvahy, kterými se řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů. S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud nepřisvědčil námitkám stěžovatele, že rozhodnutí žalovaného není individualizované, neobsahuje náležitosti uvedené v § 68 odst. 3 správního řádu a bylo vydáno v rozporu s § 3 téhož zákona.

III.

Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

[43] Na základě výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud po přezkoumání napadeného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem k závěru, že nebyly naplněny tvrzené důvody podání kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., za použití ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. Kasační stížnost proto není důvodná a Nejvyšší správní soud ji podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

pokračování

[44] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. Stěžovatel nebyl ve věci procesně úspěšný, proto nárok na náhradu nákladů řízení nemá; žalovanému pak náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, proto mu nebyla přiznána náhrada nákladů o kasační stížnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. února 2016

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu